

**Střední škola a Základní škola
Lipník nad Bečvou, Osecká 301**

Společně se učit – společně žít

Sborník metodických materiálů

*Dotační program na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a
multikulturní výchovy v roce 2014 (č.j. MŠMT – 33220/2013)
Číslo rozhodnutí : MŠMT – 4517/2014*

2.díl „ Jiný kraj, jiný mrav „ (Jak žijí Eskymáci)

Realizace projektu byly podpořena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci dotačního programu Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy v roce 2014“.

Obsah

Projektová aktivita - název	strana
Průběh projektového dne	3
Pohádka – Rybář a velryba	4
Obrázky	6
Pracovní listy	13
Některé odlišnosti a zvláštnosti	17
Výtvarné náměty	18

PRŮBĚH PROJEKTOVÉHO DNE

„ Jak žijí Eskymáci“

1. VYUČOVACÍ HODINA

- Různé formy pozdravů (multikulturní výchova) – viz pracovní list
- Některé odlišnosti a zvláštnosti chování v různých zemích

2. VYUČOVACÍ HODINA

- Teoretická výuky dle metodiky

3. VYUČOVACÍ HODINA

- Příprava projektového výstupu různými formami :
 - a) **třída tvoří jeden společný výstup** velkého formátu, který bude charakterizovat danou zemi
 - b) **každý žák pracuje na svém výstupu ve formátu A4-A3 .**
Lze využít pracovního listu s jednotlivými hesly, včetně lepených nebo kreslených obrázků doplněných textem
- **žáci zpracují projektový výstup na PC s využitím poznatků v Internetu**

4. VYUČOVACÍ HODINA

- **Výtvarné zpracování tématu** (Lze využít přiložených návodů)
- Fotodokumentace, umístění na panel nebo ve třídě.
- Kdo zpracovává projektový výstup na PC (pracuje na PC 2.vyuč.hodiny)
nemusí využít výtvarné zpracování.

Rybář a velryba – eskymácká pohádka

Rybář se vracel z lovu skoro s prázdnou. Štěstí mu ten den moc nepřálo, chytil dvě ubohé tresky. Jak se blížil ke břehu, všiml si, že v písku na mělčině leží velký balvan, který tam nikdy nebyl. Že by moře vyvrhlo tak velký kámen na břeh? Vždyť ani nebyla bouře a moře je už kolik dní klidné.

Rybář vyskočil z kajaku a šel se na balvan podívat. Jaký byl jeho úžas, když zjistil, že to není kámen, ale že v písku leží velryba a spí. Jak se sem dostala? Uvažoval rybář a trvalo mu chvíli, než se vzpamatoval a než mu došlo, že velryba připlula na mělčinu, aby si odpočinula, a když usnula. Nastal odliv a ona zůstala na suchu. Tak přece jen se na mě štěstí usmálo, zaradoval se, a ne tak ledajaké štěstí! Ulovit sám velrybu, to se ještě nikomu nepodařilo. Běžel si do kajaku pro harpunu, aby velrybu zabil.

Když přiběhl zpátky a chystal se jí zasadit ránu, velryba se probudila.

„Nezabíjej mne, rybáři,“ promluvila, „bohatě se ti odměním.“

Rybář se ulekl. Mluvící velryba, to asi nebude jen tak, pomyslel si a sklonil harpunu.

„Nebudeš toho litovat,“ řekla velryba.

Rybář se vrátil ke kajaku a přemítal, jestli udělal dobře, že velrybu poslechl. Takovou horu masa a tuku nechat zase odplout do moře – nejsem vlastně hlupák? Říkal si. Raději o tom doma pomlčí, aby se mu lidé nesmáli. Mezitím nastal odliv a velryba zmizela v moři. Když pak druhý den rybář pádloval kolem toho místa, nebyl si tak docela jist, jestli se mu to jenom nezdálo. Ale cosi se od toho dne změnilo. Kdykoli vyplul rybář na moře, nikdy se nevracel bez úlovku. I když ostatní nechytili ani rybičku, on měl člun plný. Stala se totiž pozoruhodná věc. Rybářův kajak jako by ožil – vždycky zamířil tam, kudy táhlo hejno ryb. Stalo se nejednou, že rybář pádloval doprava, ale kajak jel na opačnou stranu, tam, kde byly ryby. A tak rybář uvěřil, že to není jen tak samo sebou a že velryba dodržela slib. Své tajemství si nechal pro sebe. Štěstí ho na lovu provázelo po celý jeho život. Ale velryby nelovil nikdy.

Vycházíme přímo z textu, lze provést formou soutěže 2 družstev. Každé družstvo si vytáhne otázku (viz natištěné karty) . Za správnou odpověď získává družstvo razítko na iglů.

Otázky :

- *Které postavy v pohádce vystupují?*
- *V jakém prostředí se odehrává její děj?*
- *K čemu byla velryba, ležící na břehu, přirovnána?*

- *Jak velryba vypadá?*
- *Jakými slovy je v pohádce řečeno, že se rybáři nedařilo?*
- *V textu se říká, že velryba na břehu spala. Jak se tam asi dostala?*
- *Proč se nakonec ocitla na suchu?*
- *Proč to považoval rybář za velké štěstí, když našel velrybu?*
- *Nač potřeboval harpunu, pro kterou si běžel do kajaku?*
- *Velryba na rybáře promluvila. To je možné jen v pohádce. Co mu řekla?*
- *Která odměna by byla asi pro rybáře ta správná? Bylo by mu k něčemu např. zlato?*
- *Jak se rybář zachoval?*
- *Proč o svém setkání s velrybou nikomu z vesnice nic neřekl?*
- *Jak se dostala velryba zpět do moře?*
- *Co se od toho dne změnilo?*
- *Dodržela velryba svůj slib?*
- *Proč už rybář nikdy nelovil velryby?*
- *Dostala by se velryba ve skutečnosti do moře sama? I dnes se stává, že na mělčině velryby uvíznou. Lidé jim pomáhají. Víte jak?*

Treska

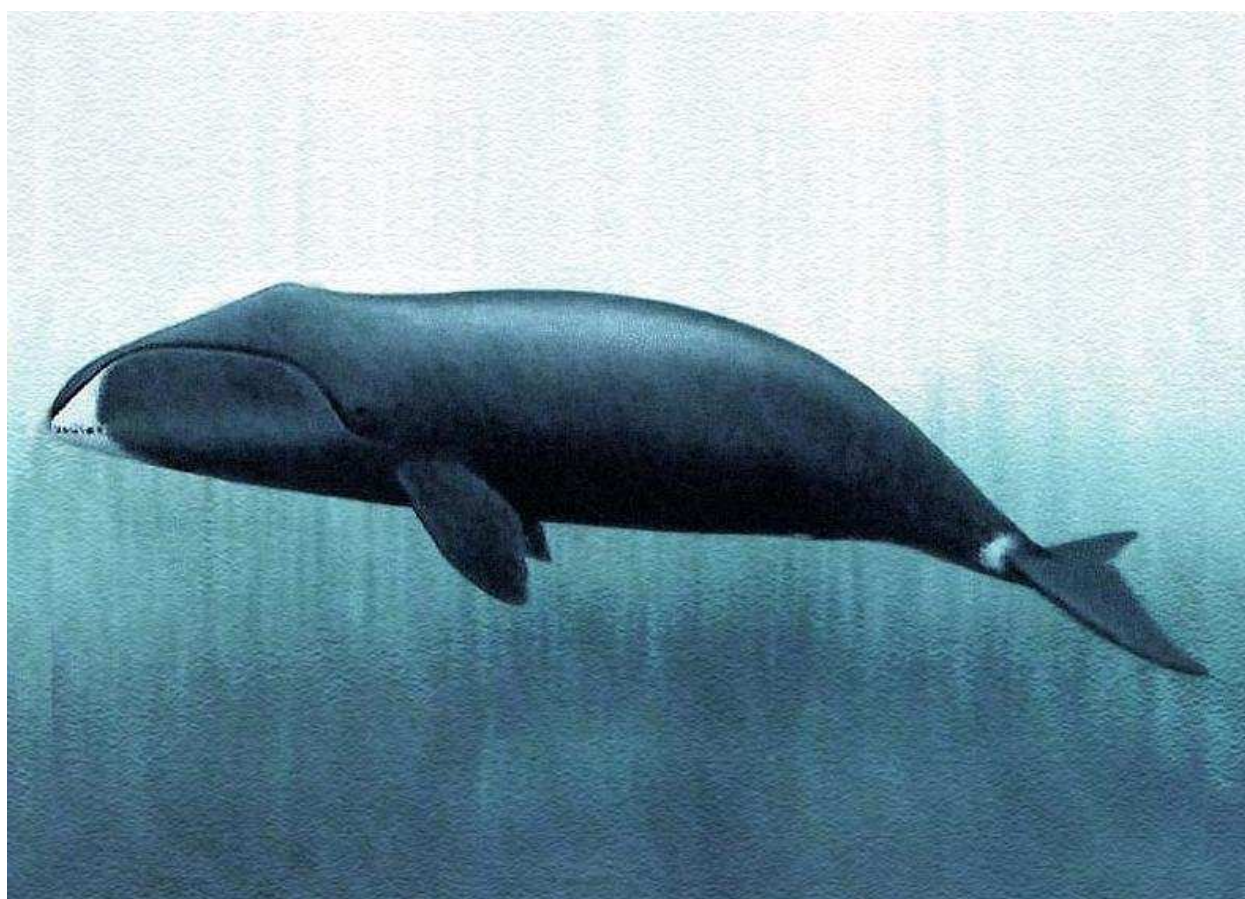
mělčina

kajak

velryba grónská

harpuna

Eskymák na lovu

Iglů – ledový příbytek

Tupik – přenosný stan

Oblečení Eskymáků

Zvířata v Grónsku

Sob

Lední medvěd

Otázky k fotografiím :

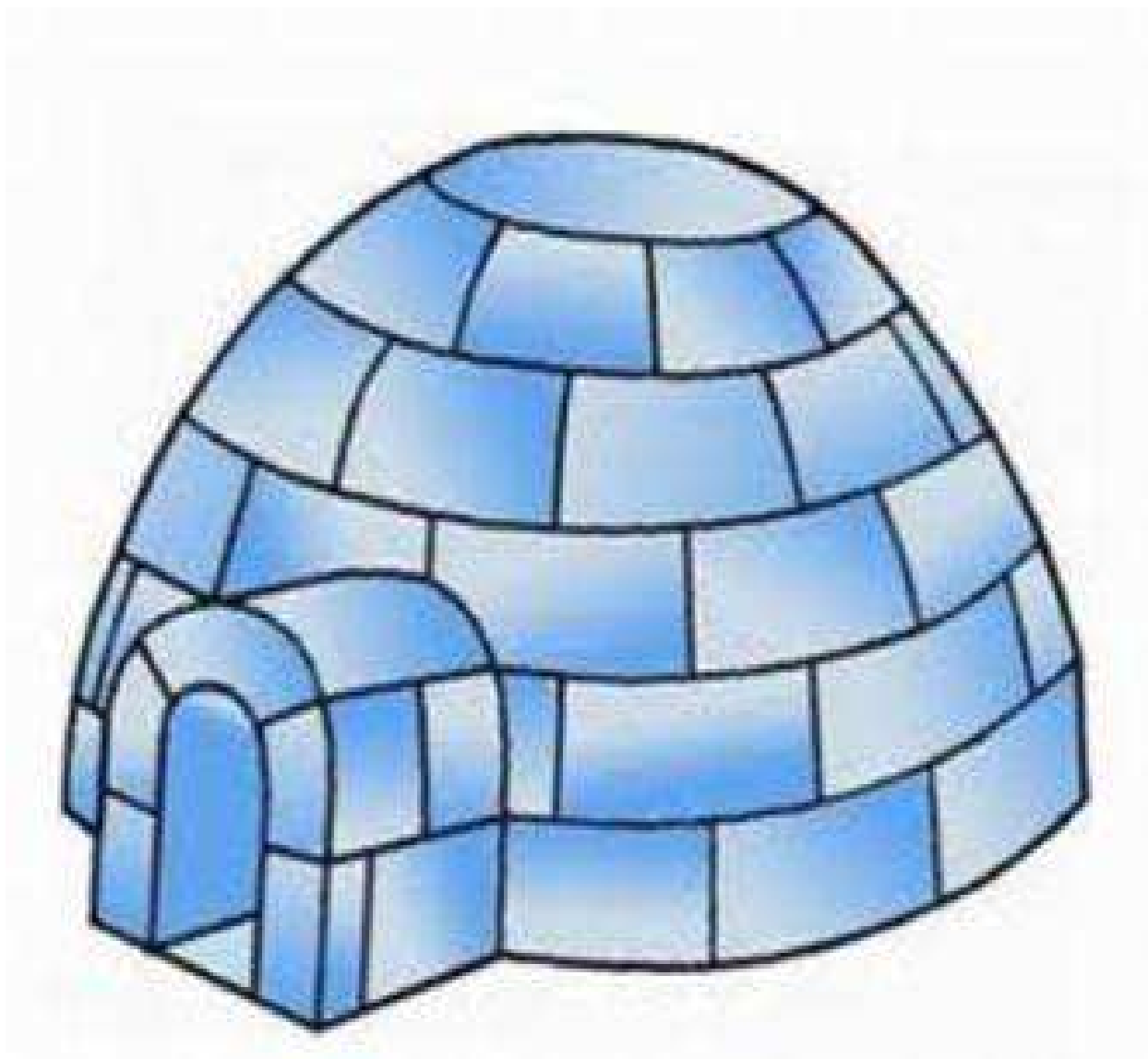
- 1) *Co vidíte?*
- 2) *Jak vypadají zobrazení lidé?*
- 3) *Jak vypadají jejich obydlí?*
- 4) *Co dělají tito lidé?*
- 5) *Čím se asi živí?*
- 6) *Jaký je asi jejich postoj k prostředí, ve kterém žijí?*
- 7) *V čem asi vidí krásu a co je pro ně ošklivé?*
- 8) *Určíte, v čem jsou odlišní, jiní než my?*

Kartičky ... např. *lovec velryb, lovec medvědů, lovec ryb, člověk stavící si iglú, žena připravující na ohni pokrm z ryby.*

Otázky :

- 1) *Jak moc je tato práce důležitá pro přežití?*
- 2) *Kdo ji nejčastěji vykonává a proč?*
- 3) *Potřebuje člověk k vykonávání takové práce nějaké zkušenosti?*
- 4) *Kde je asi Eskymáci získávají?*
- 5) *Kterou z těchto prací byste dokázali zvládnout a kterou nikoliv?*
- 6) *Dokázali byste zdůvodnit proč?*

Iglů

TUČŇÁK

NA VEJCÍCH SE STŘÍDÁ TÁTA TUČŇÁK S MÁMOU TUČŇÁKOVOU.
KDYŽ SE VYLÍHNE MALÉ MLÁDĚ, TÁTA
S MÁMOU SI HO POSADÍ NA NOHY A PŘIKRYJÍ ZÁHYBEM KŮŽE.

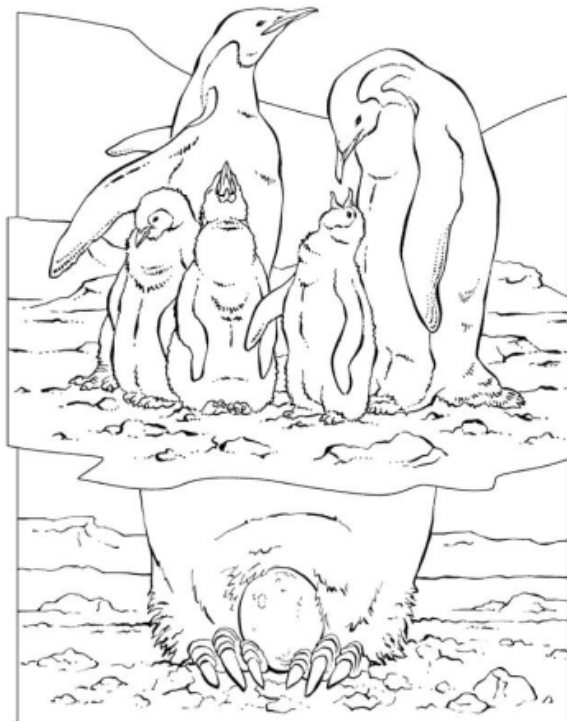
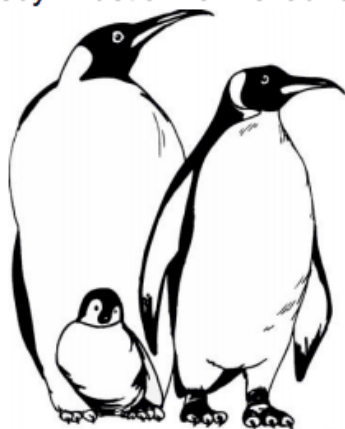
POZDĚJI CHODÍ MALÍ TUČŇÁČCI DO ŠKOLEK - JEDEN VELKÝ
TUČŇÁK HLÍDÁ VÍC MLÁDAT. TUČŇÁČCI SE K SOBĚ TULÍ, ABY JIM
NEBYLA ZIMA.

MLÁDĚ POSTUPNĚ ZTRÁCÍ OPEŘENÍ A STÁVÁ SE Z NĚJ DOSPĚLÝ
TUČŇÁK.

ZAJÍMAVOSTI O TUČŇÁCÍCH:

- tučňáci neumí létat, zato velmi rychle plavou
- potápí se i 20 metrů pod hladinu
- pijí slanou vodu
- jsou černí shora a bílí zespoda - to aby je shora rychleji ohřálo sluníčko a aby z moře nebyli vidět a mohli snadněji lovit potravu

Pracovní list

RŮZNÉ FORMY POZDRAVŮ

Francouzi, kteří jsou v bližším styku, se symbolicky líbají na obě tváře – nejčastěji ovšem muž se ženou nebo dvě ženy. Při polibku se partneři lehce dotknou tvářemi, ne rty, nebo polibek jen naznačí, aniž se dotknou.

Starší dámy v Rakousku a Polsku, případně dámy z vyšší společnosti a umělkyně, ocení políbení ruky.

Američané často reagují na setkání s neznámým člověkem jinak než my. Zatímco Evropan odvrátí zrak, Američan se podívá do očí a usměje se. Nejde o projev zvláštního zájmu o naši osobu, ale o společenský zvyk.

V jižní Americe se lidé s emocemi netají. Blízcí přátelé a ženy se často líbají, objímají a při loučení si posílají polibek na dálku.

Japonská zdvořilost je proslulá. Dříve se dva Japonci ukláněli s rukou na srdci, bez užšího kontaktu. Ve styku s Evropanem dnes už většina Japonců mladší nebo i starší generace zaměnila tradiční úklonu za běžné podání ruky.

Indové se zdraví spojením dlaní a úklonou. Polibek na tvář se pokládá za urážku!

Číňané se neznámého člověka neradi dotýkají. Tradiční čínský pozdrav je mírná úklona: muži při ní připaží, ženy spojí ruce v klíně. Dalším čínským pozdravem je zatleskání – je třeba odpovědět stejně.

Thajský pozdrav zvaný wai je malá úklona s dlaněmi sepjatými před hrudníkem. Odpovídá se stejně. Wai se také používá místo poděkování nebo jako výraz lítosti.

V řadě afrických států, jako jsou Somálsko, Etiopie a podobně, se lidé objímají, ale nedotknou se tvářemi. Polibek je určen jen členům rodiny. V některých afrických státech je zase naopak pozdravem ohmatat druhému člověku hlavu.

V Rusku a Řecku si zdravící se lidé přiloží ruku na srdce a vymění si pohledy z očí do očí.

V Tibetu při pozdravu člověk položí ucho k uchu toho, koho zdraví, a navzájem si dlouze naslouchají.

Při pozdravu v Koreji se lidé postaví čelem k sobě, spojí dlaně vzpažených rukou a pomalu upažují – dlaně stále spojené.

V Mongolsku se přátelé při pozdravu navzájem očichají.

V Jižní Americe si indiáni třou navzájem záda, při velké sympatii si vymění svršky.

V Nepálu lidé při pozdravu sepnou ruce na prsou a mírně se ukloní. Vždy se s úsměvem ve tváři vítají a stejným způsobem se i loučí.

Tradiční vietnamský způsob pozdravu vypadá tak, že zdravící vás vezme za ruce a mírně se ukloní. Ve styku s Vietnamci je dobré se usmívat.

Některé odlišnosti a zvláštnosti

Specifická pravidla chování se v jednotlivých zemích liší - jsou dána kulturní a historickou tradicí. Několik příkladů zvláštností mentality některých národů a jí odpovídajících zvyků.

Nejblíže naší kultuře je kultura německá (a rovněž rakouská). Němci jsou ovšem oproti nám daleko přesnější, což je vhodné si uvědomit zejména při všech obchodních a pracovních jednáních. Přesnost se netýká jen dochvilnosti, ale i obsahu jednání. Předpokládá se, že bude věcné, konkrétní, bez různých úhybných manévrů a výmluv. Kladně je hodnocen a korektnost v jednání i vzhledu a rovněž přesné dodržování určité dohody, i když není dána písemně. Očekává se, že na návštěvu vždy přinesete květiny, u stolu se budeme chovat podle obecně platných norem, které se od našich prakticky neliší. Jen jsou důsledněji dodržovány. Důležitý je přípitek (prosít), při němž se nepřifukává. Při odchodu od stolu se hosté loučí stiskem ruky se všemi, v Německu se dodržuje oslovení jménem, nikoli funkcí (vhodnější je říkat „pane Maurere,“ než „pane řediteli,“).

Rakousko je nám v určitém smyslu ještě bližší, nemá německou strnulost. Více se tam však dbá na vnější projevy zdvořilosti - například na oslovení tituly, které jsou přenášeny i na manželky (paní doktorová, profesorořová apod.).

V Polsku mohou zejména ženy očekávat daleko větší pozornost ke své osobě, než jsou zvyklé, neměly by to však přeceňovat. Polská galantnost nás může v první chvíli překvapit, neměla by nás však zaskočit. V Polsku je celkem běžným zvykem líbat ženě ruku a i jinak se k ní dvorně chovat. O Polácích je známo, že jsou romantičtí, někdy až sentimentální a měli bychom tyto projevy respektovat. Srdečností se nedejme zlákat k familiárnosti, ctí se tu forma. Buďte obezřetní při konzumaci alkoholu, je třeba, abyste znali svou míru a nepodlehli stálému pobízení, není urážlivé, pijete-li zdrženlivě.

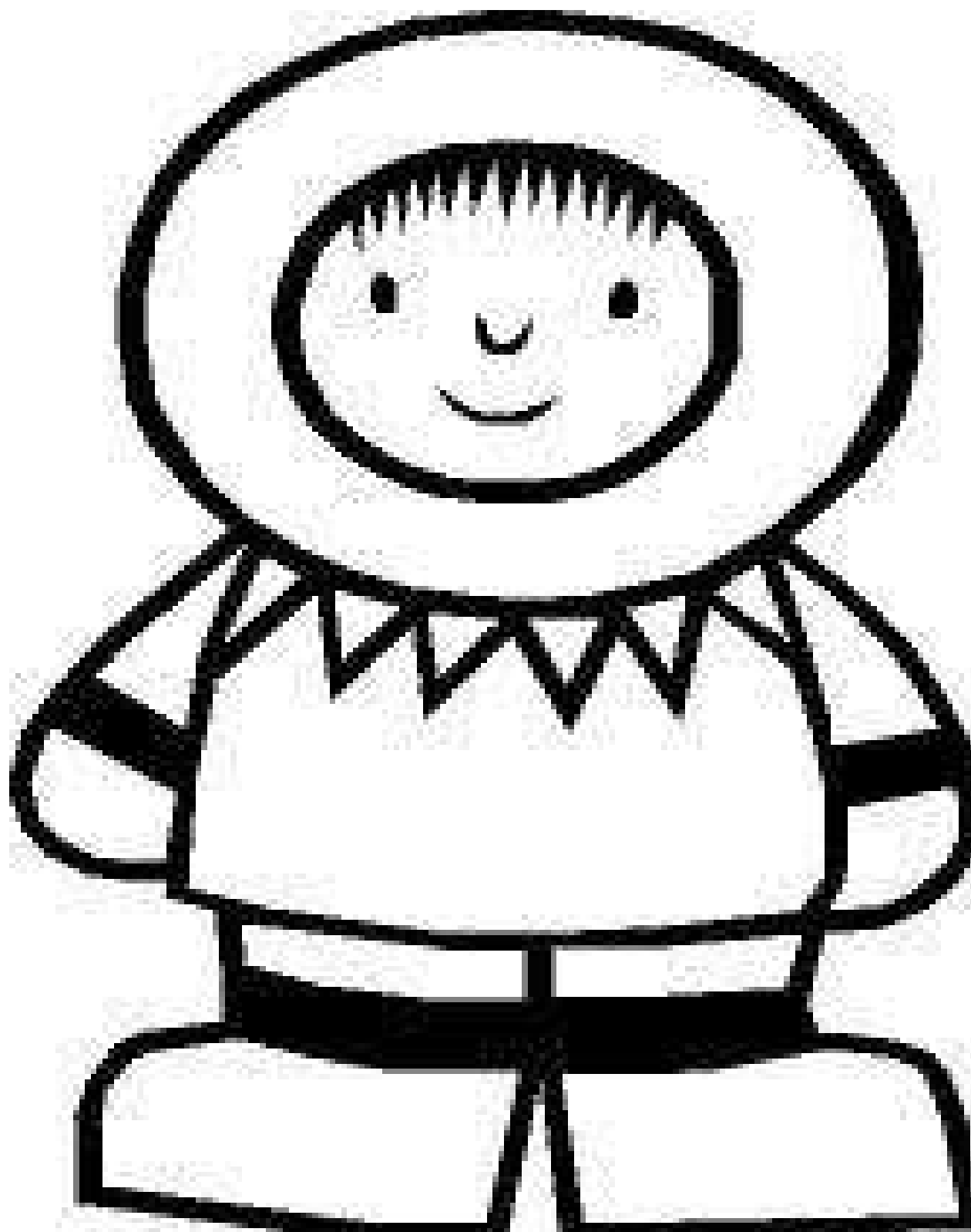
Ruská pohostinnost je příslovečná. Málokde platí tak důsledně, že „host do domu, Bůh do domu“. Doporučuje se být dochvilný, ale pak nehledět na čas. Je nutné si uvědomit, že ruská kultura (i když slovanská) vyrůstá z jiných kořenů než naše. Najdeme tu více odlišností než podobností, což nás nesmí vést k despektu.

Pro Francouze je charakteristické, že jsou zároveň zdvořilí a zároveň oceňují, ba preferují originalitu (to se například v Německu nedoporučuje). Paříž si stále udržuje pozici mezinárodní kulturní metropole. Francouzi jsou hrdí na svou módu, víno, ženy a revoluční tradice. V konverzaci se nedoporučuje klást osobní otázky (čehož se ostatně vyvarujte všude, pokud s někým neudržíte blízký přátelský vztah). Guth-Jarkovský uvádí, že svůj Společenský katechismus sestavil „na základě způsobů francouzských, neboť naše mravy celkem s jejich se shodují“. Marné tedy s Francouzi daleko více společného, než prokazuje naše denní praxe.

Nejvýraznější neformálnost v jednání můžete očekávat v Americe (máme na mysli USA). Ležérnost, kamarádkost, bezprostřednost se projevuje viditelně ve všech oblastech života. Ovšem jediným měřítkem úspěchu je úspěch - měřitelný, a to penězi. Zvyknete-li si na to, že život je vlastně zápas podobný sportovnímu utkání, můžete se v této zemi cítit šťastni. Základním pravidlem i etikety je - čas jsou peníze. Proto musíte být dochvilní, v jednání jít přímo k věci a nikdy nezatěžovat Američana v pracovní době soukromými záležitostmi. Více než kde jinde bude vám potřeba tolerance, Američané jsou ve svých společenských způsobech velmi liberální.

Zdroj: <http://www.chovani.eu/nektere-odlisnosti-a-zvlastnosti/c33>

Postava Eskymáka

Výtvarná práce – Jak žijí Eskymáci

Vv - Eskymáček

- 1) Namalujeme tělo Eskymáka lehce tužkou.
- 2) Děti vymalují barvami podle vlastní volby.
- 3) Kožešinku si nalepí pomocí vaty – stačí přilepit lepidlem na papír.
- 4) Do prostoru hlavy nalepíme růžové kolečko, na které pastelkou nakreslíme obličej.
- 5) Pak jen kolem dokola můžeme namalovat vločky.

Vv – Iglů

- 1) Výkres A4 složíme na polovinu
- 2) Na spodní díl nakreslíme tužkou tvar iglů podle předlohy

- 3) Černou fixou obtáhneme a vystříhneme nebo vyřízneme otvor

